

Upprättad
2019-05-13

Rutin för rapportering om missförhållande inom socialförvaltningen, Lex Sarah

En rapport enligt Lex Sarah ska göras när det finns en påtaglig, uppenbar och konkret, risk för ett missförhållande eller ett missförhållande inträffat. Den som har blivit utsatt för ett missförhållande kan inte neka till att missförhållandet rapporteras.

Om det finns anledning att anta att en inträffad händelse är brottslig ska enhetschefen ta ställning till om polisanmälan skall göras. Om enskild är drabbad ska enhetschefen tillsammans med den enskilde eller dennes ställföreträdare göra detta. Vid polisanmälan ska enhetschef informera avdelningschef.

Vem skall rapportera

Den som är anställd, uppdragstagare, praktikanter eller motsvarande under utbildning och deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom socialtjänstens ansvarsområde är skyldig att rapportera missförhållanden.

Hur görs rapporten

Rapport lämnas till den som är ansvarig för verksamheten. Enhetschefen skall utan dröjsmål avhjälpa missförhållandet och informera ansvarig avdelningschef. Förvaltningens blankett ” Rapport om missförhållanden i socialtjänsten” skall omgående fyllas i.

Berörs enhetschefen av innehållet i rapporten skall denna göras till avdelningschefen, som har att handlägga ärendet enligt ovan. På samma sätt anmäls ärendet till förvaltningschef om avdelningschefen berörs av innehållet i rapporten. Avdelningschefen eller i förekommande fall förvaltningschefen tar då över ansvaret för att omgående påbörja utredning av ärendet enligt nästa stycke.

Enhetschefens ansvar vid inkommen rapport.

Enhetschefen, avdelningschef (eller förvaltningschef om enhetschef eller avdelningschef vidrörs av innehållet i rapporten) vidtar omedelbart åtgärder som krävs för att undanröja direkta hot eller som medfört konsekvenser för den enskildes liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa.

Därefter påbörja undersökning om vad som skett och varför, senast påföljande arbetsdag som händelsen anmälts inom enheten. Informera den enskilde eller ställföreträdare för denne samt avdelningschef och SAS (socialt ansvarig samordnare) om händelsen.

Dokumentera vad som hänt på blankett ” Rapport om missförhållanden i socialtjänsten”. Vidarebefordra dokumentationen till SAS, som tillser att rapporten diarieförs.

Enhetschefen ansvarar för att ta ställning till hur den enskilde som har utsatts för ett missförhållande ska ges stöd, informeras om rapporten, utredningen och beslutet samt vidtagna och planerade åtgärder. Detta gäller även den som rapporterar och den personalgrupp som berörs av rapporten.

Dokumentera i personens sociala journal att rapport inkommit och kontinuerligt händelseutvecklingen efter rapporten.

I chefens ansvar ligger även att uppföljning sker.

Utredning av rapport om missförhållanden.

SAS ansvarar för att utredning sker, vid SAS frånvaro ligger ansvaret hos förvaltningschef.

Utredningen skall mynna ut i en bedömning om missförhållande enligt Lex Sarah förekommit eller ej. Om det snabbt kan konstateras i utredningen att det inte är fråga om ett missförhållande eller att den rapporterade risken är oklar eller avlägsen kan utredningen avslutas av SAS eller förvaltningschef med ett ställningstagande efter att detta och övriga omständigheter dokumenterats.

Utredningen skall noggrant dokumenteras så att olika riskfaktorer kan identifieras för att undvika framtida missförhållanden.

Rapporterade händelser ska analyseras med fokus på att finna orsaker i systemet i stället för att finna orsaker hos den enskilde medarbetaren. Sådana orsaker kan t ex vara:

- kommunikation och information
- utbildning och kompetens
- processer, rutiner och riktlinjer

- omgivning och organisation
- teknik, utrustning och apparatur

Den som utreder behöver ta del av bland annat:

- social dokumentation enligt SoL och LSS
- personalens redogörelse av händelsen
- den enskildes version av händelsen
- enhetschefens synpunkter

Av utredningen skall framgå:

- vem som har rapporterat missförhållandena,
- vad missförhållandena bestod i,
- vad som är faktiska omständigheter och vad som är bedömningar
- vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmälan
- när och vem som gjort dokumentationen, datum, namn och befattning

En händelseanalys ska göras som syftar till att hitta brister i organisationen när det gäller tex. kommunikation, samarbete, utrustning eller rutiner. Den skall bidra till att få en säkrare verksamhet.

Utredningen ska mynna i ett beslut enligt nedan alternativ:

- Beslut att det inte föreligger något missförhållande eller risk för missförhållande och därför lägga ärendet till handlingarna.
- Beslut att det föreligger risk för missförhållande
- Beslut att det förekommer ett missförhållande
- Beslut att det föreligger risk för allvarligt missförhållande
- Beslut att det föreligger allvarligt missförhållande

SAS beslutar om:

- Att det inte förekommer något missförhållande
- Att det förekommer risk för ett missförhållande
- Att det förekommer ett missförhållande

Förvaltningschef beslutar om:

- Att det förekommer risk för ett allvarligt missförhållande
- Att det förekommer ett allvarligt missförhållande

Vid risk för allvarligt missförhållande eller allvarligt missförhållande ska anmälan om Lex Sarah skickas till Inspektionen för vård och omsorg. Särskild blankett, se ivo.se.

SAS informerar om rapport, utredning, åtgärder och beslut på kommande socialnämnd och i ledningsgrupperna inom förvaltningen.

Sammanställning av antal rapporter, beslut samt åtgärder sker årligen och redovisas i kvalitet- och patientsäkerhetsberättelse, ansvarig för sammanställningen är SAS.